

Motion: Tryggare barn minskar brottsligheten

2023-11-08

Förebyggande arbete för att förhindra att barn och unga hamnar i och blir kvar i kriminalitet är en mycket aktuell fråga. Politiken måste ta sitt ansvar för samhällsutvecklingen. Hur vi lyckas med det brottsförebyggande arbetet, är en avgörande faktor för hur vårt gemensamma samhälle kommer att se ut i framtiden. För Vänsterpartiet handlar brottsförebyggande arbete exempelvis om sådant som att ge barn och unga trygga förebilder och många närvarande vuxna, i skolan, på fritiden och under skolloven. Det handlar också om att se till att verksamheter som psykiatri och habilitering har de resurser man behöver för att kunna ge den vård och de insatser som behövs. Det är problematiskt att socialarbetarna, skolpersonalen, elevhälsan, polisen, personalen på psykiatri och habilitering med flera yrkesroller som är helt avgörande för det brottsförebyggande arbetet successivt får sämre förutsättningar samtidigt som behoven ökar. Det tyder på att den forskning som finns kring värdet av tidiga och förebyggande insatser får alltför lite genomslag i faktiska politiska prioriteringar. Ett exempel är Ingvar Nilsson & Anders Wadeskog som 2009 gjorde beräkningar angående samhällskostnaderna för utanförskap och kriminalitet och vikten av att finansiera prevention och rehabilitering.

De som arbetar med de barn och ungdomar som finns i riskgrupperna är redan idag alldeles för få för att hinna med att möta upp behovet av vård och stöd.

När man till exempel pratar med personalen på habiliteringen så säger de:

”Att i själva mötet med barnet eller ungdomen går det inte att effektivisera arbetet, barnet måste få den tid hen behöver för att komma rätt, vilket kan se väldigt olika ut från fall till fall. Det är tid, kontinuitet och trygga vuxenkontakter som krävs. Det finns inga genvägar.”

Habiliteringen möter barn/ungdomar och vuxna med medfödda eller tidigt förvärvade funktionsnedsättningar. De är idag 19 behandlare på runt 950 inskrivna patienter. Det har varit samma personalstyrka i ca 20 år trots att patientantalet fördubblats.

Som jämförelse kan sägas att Habiliteringen i Kalmar har ungefär lika många inskrivna men ca 50 behandlare. En ny grupp patienter som tillkommit är personer med autism, adhd samt personer med lätt intellektuell funktionsnedsättning de utgör nu 60% av patienterna.

Vi vet tyvärr att många personer med dessa funktionsnedsättningar senare i livet hamnar i drogmissbruk och kriminalitet. Detta, eftersom att dessa personer ofta misslyckas med att förstå sig själva och förstå det sociala samspelet människor emellan. Det gör att de känner sig utanför i samhället vilket ofta leder till psykisk ohälsa vilket i sin tur lätt leder till självmedicinering med droger och kriminalitet som följd.

Riskerna att dessa barn och unga hamnar i kriminalitet går att minska med tidiga, individuellt utarbetade åtgärdsplaner. samt kontinuitet i bemötandet i alla situationer: hemma, i förskola/skola, på fritids med mera. Detta arbetssätt kräver mycket handledning för att föräldrar och personal med flera ska orka och kunna ha den kontinuitet i bemötandet som behövs.

För att kunna följa Socialstyrelsens nya riktlinjer för vård och stöd vid adhd och autism som kom 2022, behöver habiliteringen ökade resurser. Riktlinjerna ger tydliga exempel på vad som behöver göras. Men för att det ska bli verklighet på Gotland behöver

habiliteringen utökas med fler behandlare som kan vägleda och stötta, föräldrar, andra närstående och personal. För oss i Vänsterpartiet är det tydligt att professionen vet vad som behöver göras men att förutsättningarna att lyckas inte finns idag. Kunskapen kring hur utanförskap och kriminalitet förebyggs finns och nu behöver arbetet också prioriteras högre.

Vi yrkar därför:

Att Region Gotland utreder hur habiliteringen bör dimensioneras för att kunna följa de nationella riktlinjerna för vård och stöd vid adhd och autism

Att Region Gotland utreder vilka andra insatser som behövs inom Region Gotlands ansvarsområde för att förbättra stödet till unga med adhd eller autism

Saga Carlgren

Jörgen Benzler

Victoria Öjefors Quinn

Per Edman

Annamaria Bauer

Peter Barnard